

 Republika Hrvatska
Pravobranitelj za djecu

info@djete.hr

www.djete.hr

Cerna
lipanj 2013.

ŽIVJETI DJEČJA PRAVA U RAZREDNOJ NASTAVI

perspektiva

Ureda pravobraniteljice za djecu

Sanja Vladović
savjetnica pravobraniteljice za djecu

LJUDSKA I DJEČJA PRAVA

- Civilizacijska i općeljudska tekovina
- Cilj je zaštita jedne od najranjivijih skupina u društvu, a to su djeca
- Djeca su ujedno i najdragocjeniji potencijal svakog društva
- Način funkcioniranja sustava zaštite najslabijih u društvu ujedno je i najbolji pokazatelj razvijenosti demokracije i tog društva općenito

USTAV REPUBLIKE HRVATSKE

**SVE HRVATSKE GRAĐANE OBVEZUJE
NA POŠTOVANJE, ZAŠTITU I PROMICANJE
LJUDSKIH PRAVA**

Prava djece podvrsta su ljudskih prava.

**Oko petina
ukupnog stanovništva Hrvatske čine djeca**

KONVENCIJA O PRAVIMA DJETETA

Usvojena na 44. zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih naroda,
20. studenoga 1989. godine

the human rights of children

Republika Hrvatska
stranka od 1991. godine

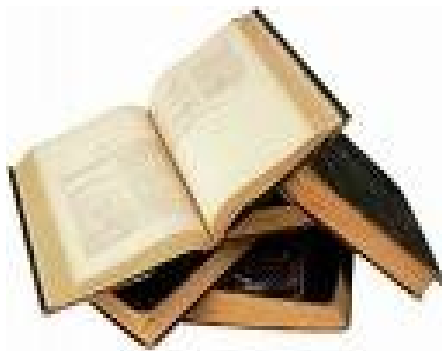
Prema odredbama Ustava RH
Konvencija ima iznadzakonsku snagu
i obvezuje države potpisnice
na pridržavanje njenih odredaba.

KONVENCIJA:

- Univerzalni standardi koje država stranka Konvencije mora jamčiti **SVAKOM** djetetu
- Popis obveza odraslih i društvenih čimbenika prema djetetu koje države **moraju** ispunjavati u cilju njegove zaštite
- Pravni akt koji ima snagu zakona i obvezuje stranke na pridržavanje njezinih odredbi
- Uključuje pravo nadziranja primjene u državama koje su je prihvatile i ratificirale

KONVENCIJA:

- Prava djeteta moraju poznavati i uzimati u obzir **svi** građani države
- Bezuvjetno ih moraju znati i poštivati svi koji **žive i rade** s djecom (roditelji, odgojitelji, učitelji)
- Prvenstveno voditi računa o **interesima djeteta**
- Zakonodavnim i upravnim mjerama osigurati djetetu zaštitu kakva je **prijeko potrebna** za njegovu dobrobit
- Pravo na obrazovanje – razvojno pravo, čl. 28 – sva djeca

**“Primjena Konvencije nije stvar izbora,
dobrotvorstva ili milosrđa,
nego ispunjavanja pravnih obveza.”**

Prema Konvenciji djetetom se smatra svaka osoba mlađa od 18. godina

Article 1 Everyone under 18 years of age has all the rights in the Convention.

Article 2 The Convention applies to everyone, whatever their race, religion, ethnicity, whatever they think or say, whatever type of family they come from.

Article 3 All organizations concerned with children should work towards what is best for each child.

Article 4 Governments should make these rights available to children.

Article 5 Governments should respect the rights and responsibilities of families to direct and guide their children so that, as they grow, they learn to use their rights properly.

Article 6 All children have the right to life. Governments should ensure that children survive and develop healthily.

Article 7 All children have the right to a legally assigned name, and nationality. Also the right to know and, as far as possible, to be cared for by their parents.

Article 8 Governments should respect children's right to a name, a nationality and family life.

Article 9 Children should not be separated from their parents or from it is in their own good. For example, if a parent is extraditing or expelling a child, children whose parents have requested have the right to stay in contact with both parents, unless this might harm the child.

Article 10 Families who live in different countries should be allowed to move between those countries so that parents and children can stay in contact, or get back together as a family.

Article 11 Governments should take steps to stop children being taken out of their own country illegally.

Article 12 Children have the right to say what they think about happenings when adults are making decisions that affect them, and to have their opinion taken into account.

Article 13 Children have the right to get and to share information, as long as the information is not damaging to others or to others.

Article 14 Children have the right to think and believe what they want, and to practice their religion, as long as they are not stopping other people from enjoying their rights. Parents should guide their children on these matters.

Article 15 Children have the right to meet together and to join groups

and organizations, as long as this does not stop other people from enjoying their rights.

Article 16 Children have a right to privacy. The law should protect them from attacks against their way of life, their good name, their families and their homes.

Article 17 Children have the right to receive information from the mass media, television, radio, and other papers should provide information that children can understand and should not present material that could harm children.

Article 18 Both parents share responsibility for looking after their children, and should always consider what is best for each child. Governments should help parents by providing services to support them, especially if both parents work.

Article 19 Governments should ensure that children are properly cared for, and protect them from violence, abuse and neglect by their parents, or anyone else who looks after them.

Article 20 Children who cannot be looked after by their own family must be taken into proper care by people who respect their religion, culture and language.

Article 21 When children are adopted the best interests must be what is best for them. The same rules should apply whether the children are adopted in the country where they were born, or if they are taken to live in another country.

Article 22 Children who come into a country as refugees should have the same rights as children born in that country.

Article 23 Children who have any kind of disability should have special care and support, so that they can lead full and independent lives.

Article 24 Children have the right to good quality health care, to clean water, nutritious food, and a clean environment, so that they will stay healthy. Rich countries should help poorer countries achieve this.

Article 25 Children who are looked after by their local authority, rather than their parents, should have their situation reviewed regularly.

Article 26 The Government should provide extra money for the children of families in need.

Article 27 Children have a right to a standard of living that is good enough to

meet their physical and mental needs. The Government should help families who cannot afford to provide this.

Article 28 Children have a right to a primary education. Discipline in schools should respect children's human dignity. Primary education should be free. Vocational training should help poorer countries achieve this.

Article 29 Education should develop each child's personality and talents to the full. It should encourage children to respect their parents, and their own and other cultures.

Article 30 Children have a right to learn and use the language and customs of their families, whether these are shared by the majority of people in the country or not.

Article 31 Children have a right to relax and play, and to join in a wide range of activities.

Article 32 The Government should protect children from work that is dangerous, or might harm their health or their education.

Article 33 The Government should provide ways of protecting children from dangerous drugs.

Article 34 The Government should protect children from sexual abuse.

Article 35 The Government should make sure that children are not sold or used.

Article 36 Children should be protected from any activities that could harm their development.

Article 37 Children who break the law should not be treated cruelly. They should not be put in prison with adults and should be able to keep in contact with their families.

Article 38 Governments should not allow children under 15 to join the army. Children in war zones should receive special protection.

Article 39 Children who have been neglected or abused should receive special help to restore their self-respect.

Article 40 Children who are accused of breaking the law should receive legal help. Prison sentences for children should only be used for the most serious offences.

Article 41 If the laws of a particular country protect children better than the articles of the Convention, then those laws should stay.

Article 42 The Government should make the Convention known to parents and children.

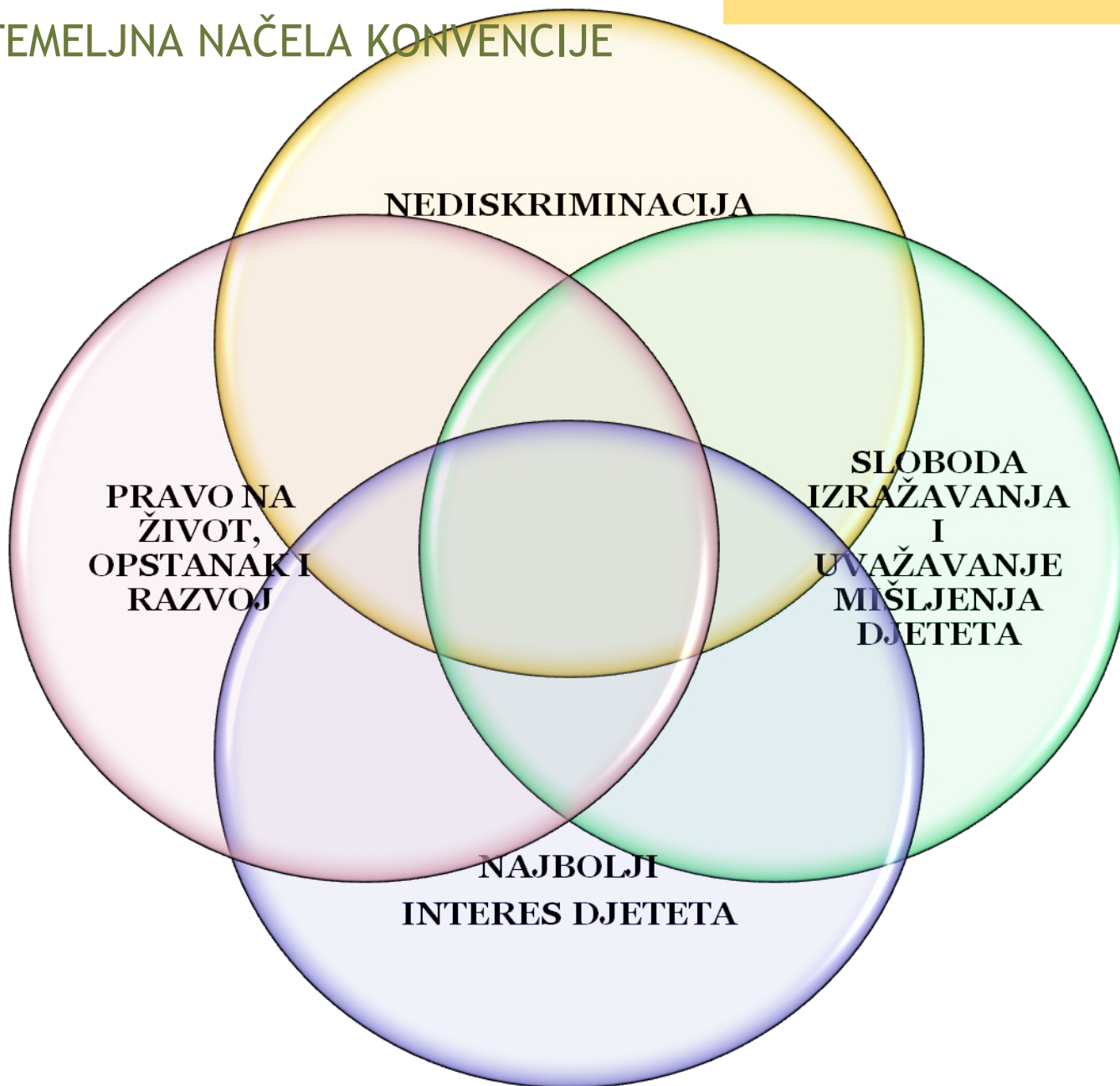
sva djeca

imaju

temeljna, nedjeljiva,
međusobno ovisna i
jednako važna prava
koja im rođenjem pripadaju
bez ograničenja,

te pokrivaju sva područja njihova života

ČETIRI TEMELJNA NAČELA KONVENCIJE

4 GRUPE PRAVA

PRAVA PREŽIVLJAVANJA

To su primjerice: **pravo na život, pravo na odgovarajući životni standard, pravo na prehranu, pravo na smještaj, pravo na zdravstvenu pomoć.**

RAZVOJNA PRAVA

To su primjerice: **pravo na obrazovanje, pravo na igru, pravo na slobodno vrijeme, pravo na kulturne aktivnosti, pravo na informiranje, pravo na slobodu misli i izražavanja (vjere).**

ZAŠTITNA PRAVA

To su primjerice: **prava na zaštitu od zloporabe, zapostavljanja i izrabljivanja, na zabranu dječjeg rada, zaštitu od droga, alkohola, duhana, na zaštitu djece izbjeglica, djece u oružanim sukobima, djece u zatvorima.**

PRAVA SUDJELOVANJA

To su primjerice: **pravo na slobodno izražavanje svojih misli i pravo na udruživanje.**

- Omogućuju aktivno sudjelovanje djeteta u svom okruženju

Ujedinjeni narodi proglasili su 20. studenoga Međunarodnim danom djece i Danom Konvencije o pravima djeteta.

Konvencija UN-a o pravima djeteta
na jeziku bliskom djeci

Ne imamo prava

„Prava“ su nešto što svako dijete treba imati ili smije ukinuti. Ta su prava navedena u Konvenciji UN-a o pravima djeteta. Skoro svaka zemlja pristala je na njih. Sva su prava međusobno povezana i sva su jednako važna. Ponekad kada razmišljamo o pravima moramo razmisliti što je najbolje za djecu u nekoj situaciji, i što je presudno za život i zaštitu od patnje. Kako rasteš, imaš više odgovornosti u određivanju vlastitih izbora i provođenju svojih prava.

Članak 1.
Svako mlađe od 18 godina ima ova prava.

Članak 2.
Svako dijete ima ova prava, bez obzira na to što je, gdje živi, čime mu se roditelji bave, kojim jezikom govori, koje je vjere, ili je dječak ili djevojčica, i koje kulture potječe, ima li neku bolest u raspoloženju, ili je bogato ili siromašno. Niti prema jednom djetetu ne smije se postupiti nepošteno u bilo kojoj stvari.

Članak 3.
Svi odluci trebaju postupiti onako kako je najbolje za sebe. Kada odluci donose odluku, trebaju misliti na to kako će njihove odluke utjecati na djecu.

Članak 4.
Odluci ima odgovornost odgoditi zaštitu svojih prava. Mora pomoći hoj zaštiti da zaštiti hoja prava i istovremeno u kojoj mjeri zaštiti i razviti svoje potencijale.

Članak 5.
Hoja zaštiti ima odgovornost pomoći i da nauči ostvariti svoja prava te odgo-
vorni zaštitu.

Članak 6.
Imati pravo na život.

Članak 7.
Imati pravo na ime, a to treba biti službeno priznato od vlade. Imati pravo na državljanstvo.

Članak 8.
Imati pravo na identitet - službeni zapis kao jesi. Nijko ti ne smije oduzeti.

Članak 9.
Imati pravo biti sa svojim roditeljima i roditeljima, osim ako je to loše za tebe. Imati pravo biti s roditeljima i roditeljima koji se žene za tebe.

Članak 10.
Ako ne živi u svojoj zemlji kao svoj roditelj, imati pravo biti zajedno na istom mjestu.

Članak 11.
Imati pravo na zaštitu od otmice.

Članak 12.
Imati pravo izraziti svoje mišljenje, a odluci ga trebaju poslušati i razmotriti.

Članak 13.
Imati pravo razgovarati različite stvari i dijeliti svoje mišljenje s drugima, kroz pismo, otkrit, pisanje ili na bilo koji drugi način koji nije štetan ili uvredljiv za druge ljude.

Članak 14.
Imati pravo izraziti vlastitu vjeroispovijest i vjeroispovijest. Roditelji ti trebaju pomoći odlučiti o tome što je ispravno, a što nije, i što je najbolje za tebe.

Članak 15.
Imati pravo sam izabrati svoje prijatelje, pridružiti se grupi ili osigurati grupu, dok god to ne šteti drugima.

Članak 16.
Imati pravo na privatnost.

Članak 17.
Imati pravo i raditi, iznaći, knjige, stvarati i drugih stvari saznati informacije koje su važne za hoju dobiti. Odluci se trebaju potruditi da informacije koje dobijaju nisu štetne i pomoći ti u pronalaganju i razumijevanju informacija koje dobiješ.

Članak 18.
Imati pravo da te odgovori hoj zaštiti (ako je moguće).

Članak 19.
Imati pravo biti zaštićen od nasilja i boli i teških postupaka, fizičkog i psihičkog.

Članak 20.
Imati pravo na posebnu brigu i pomoć ako ne možeš živjeti sa svojim roditeljima.

Članak 21.
Imati pravo na isto i zaštitu ako si usvojen ili udomljen.

Članak 22.
Imati pravo na posebnu zaštitu i pomoć ako si prognanik (ako si bio prisiljen napustiti svoj dom i živjeti u drugoj zemlji), kao i ova prava iz ove konvencije.

Članak 23.
Ako imati neku bolest u raspoloženju, imati pravo na posebnu obrazovanje i brigu, kao i ova prava iz ove konvencije, kao što mogu biti punim životom.

Članak 24.
Imati pravo na najbolju moguću zdravstvenu brigu, ispravnu prehranu, čistu, kvalitetnu vodu, čistu i zdravu okolinu i informacije koje će ti pomoći da budeš zdrav i zdravstveno.

Članak 25.
Ako želiš pod utjecajem nekoga ili u nekoj drugoj situaciji daleko od doma, imati pravo na to da netko redovito pregledava tvoje informacije koje će ti se vidjeti jesu li oni za tebe najpovoljniji.

Članak 26.
Imati pravo na pomoć od države ako si siromašan ili u nevolji.

Članak 27.
Imati pravo na hranu, odjeću, zdravu okolinu za život i zadovoljenje svojih osnovnih potreba. Ne smije ti biti onemogućeno raditi većinu onoga što druga djeca mogu.

Članak 28.
Imati pravo na kvalitetno obrazovanje. Trebalo bi osigurati na potpunoj liniji da najmlađoj djeci koji mogu pohađati.

Članak 29.
Hoja obrazovanje treba ti pomoći u korištenju i razvijanju vlastitih darova i sposobnosti. Ono ti također treba pomoći da naučiš živjeti u miru, biti otvoren i poštovati druge ljude.

Članak 30.
Imati pravo na svoju vlastitu kulturu, jezik i vjeroispovijest - ili neke druge koje izabereš. Manjine i etničke skupine trebaju posebnu zaštitu svojih prava.

Članak 31.
Imati pravo na igru i odmor.

Članak 32.
Imati pravo na zaštitu od rada koji ti šteti te je od za hoje zdravlje i obrazovanje. Ako radiš, imati pravo biti na sigurnom i biti pristojno plaćen.

Članak 33.
Imati pravo na zaštitu od loših lijekova i droga te loših dogovora.

Članak 34.
Imati pravo biti zaštićen od seksualnog zlostavljanja.

Članak 35.
Nijko nema pravo otići ti iz porodice.

Članak 36.
Imati pravo na zaštitu od bilo koje vrste zlostavljanja (iskorišćavanja).

Članak 37.
Nijko nije dopušteno kidnapirati te na otvoren ili ličan način.

Članak 38.
Imati pravo na zaštitu od rata i života u miru. Djeca mlađa od 18 godina ne smiju biti navedena da budu u vojsci ili sudjelovati u ratu.

Članak 39.
Imati pravo na pomoć ako si bio izložen, zlostavljan ili je netko te postupao i loše.

Članak 40.
Imati pravo na pravnu pomoć i pravilno postupanje u pravosuđnom sustavu koji treba poštovati hoja prava.

Članak 41.
Ako zaboraviš hoja zemlja bolje želi hoja prava nego članci u ovoj konvenciji, ti se zaboraviš primjeniti.

Članak 42.
Imati pravo znati svoja prava. Odluci trebaju znati ova prava i pomoći i hoja da sazna o njima.

Članak 43.
Od članci objašnjavaju kako će vlade i međunarodne organizacije poput UNICEF-a raditi kako bi osigurale zaštitu djece kroz njihova prava.

Izvor:
The Child Rights Information Network
- Child Rights Summary of the Convention on the Rights of the Child.

Prijevodi:
Ivana Rendek

pravobraniteljica za djecu • www.dijete.hr • 01/4929-669

PRAVA

- STJEČU SE ROĐENJEM
- NE TREBAJU ZASLUŽITI
- NE MOGU NASLIJEDITI
- NE MOGU SE ODUZETI
- POSTJE NEOVISNO O OBVEZAMA I DUŽNOSTIMA
- Postojanje dječjih prava ne isključuje odgovornost djece za ono što čine
- PRAVA I ODGOVORNOSTI NEODVOJIVI SU
- MOJE PRAVO=TVOJA ODGOVORNOST
- TVOJE PRAVO =MOJA ODGOVORNOST

ODGOVORNOSTI

- Djeca mogu preuzeti odgovornost u onoj mjeri koja je primjerena njihovom stupnju razvoja.
- Odrasli im u procesu preuzimanja odgovornosti odrastanja moraju biti podrška.
- Ako odrasli ne znaju kako, njihova je odgovornost zatražiti pomoć za sebe i dijete

NEKI ODRASLI KAŽU:

-“Ako poznaju svoja prava, samo će ih zloupotrijebiti”

- “Kada su se već mnoga djeca naučila pozivati na njih, mi kao **odrasli se pitamo kada će i kako djeca početi preuzimati i odgovornosti?**”
- “Pravobraniteljica za djecu samo štiti njihova prava, a ne govori o njihovim odgovornostima”
- “Tko štiti naša prava (odraslih, roditelja, nastavnika)”?

“Kao roditelj sam shvatila da djeci danas dajete prava da rade sve što požele, a nigdje ne spominjete da imaju i neke svoje obveze kao što je redovit odlazak u školu, praćenje nastave... “

- ponekad roditelji, ali i drugi odgajatelji i odrasli razloge za svoju nemoć, nedjelotvornost ili nekompetentnost nalaze u konceptu dječjih prava i onima koji zastupaju taj koncept
- Prava djeca stječu rođenjem, odgovornost i obveze stječu odgojem i razvojem, a tome ih uče odrasli
- Odrasli: roditelji, škola, društvo..

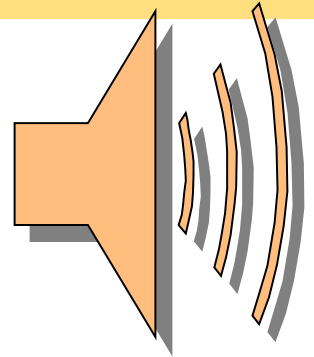

- I mnogi stručnjaci koji rade s djecom prava poznaju površno i na deklarativnoj razini, a zapravo ih ne razumiju
- Odatle i izjave i prigovori da djeca zbog svojih prava ne poštuju odrasle i neprimjereno se ponašaju (“vladaju roditeljima ili nastavnicima”, “ugrožavaju odrasle”, “upravljaju kućnim budžetom”...)
- Neprijateljstvo prema djeci
- DJECA SE PONAŠAJU ONAKO KAKO IH NAUČE I ODGOJE ODRASLI

- To govori o tome koliko bi bilo **dobro i važno** da djeca, ali i odrasli uče koji je smisao **prava i obaveza** u zajednici i državi.
- ako školski sustav omogući da djeca i mladi kontinuirano uče o pravima pojedinca i kako ih ostvariti, ali i o odgovornosti i obvezama pojedinca, mogli bismo se nadati da će oni jednog dana biti **ljudi koji znaju kako brinuti o sebi, osjetljivi na potrebe drugih i društvenu nepravdu te odrasli koji se ponašaju odgovorno, dakle ljudi koji se zauzimaju za svoja i tuđa prava.**

Pravobraniteljica za djecu

- U preporuci povodom početka školske godine koju upućuje MZOS naglašava kako je važno veću pozornost posvetiti poučavanju djece u školama o dječjim pravima
- Predložila obilježavanje 20. studenog – Dana dječjih prava u svim školama

Ankete i kontakti s djecom govore:

- Malo djece poznaje sadržaj i važnost Konvencije o pravima djeteta, kao i značaj dječjih prava
- Konvencija obvezuje državu da upozna djecu i odrasle s dječjim pravima, pogotovo one koji rade s djecom

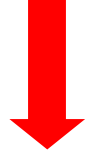

POZNAVANJE SVOJIH PRAVA JEST PUT U:

- ostvarivanje prava
  - poštivanje tuđih prava
  - odgovorno ponašanje prema sebi i drugima
-
- UČENJEM SVOJIH PRAVA DJECA UČE DA SU
DUŽNA POŠTOVATI PRAVA DRUGIH =
ODGOVORNO PONAŠANJE

**za nastavnika
je važno**

- **poznavati prava djece i svoja prava**
- **znati da su prava i interesi djeteta prioritetni**
- **poticati kod djeteta osobnu odgovornost i odgovornost za odnos s vršnjacima**
- **preuzeti odgovornost za odnos sa svojim učenicima i odgovornost za ono što o njima mislimo, što u odnosu na njih osjećamo i kako se prema njima ponašamo**

Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo

- provodi se u školama
- nije dovoljno, ne doseže do svakog djeteta
- implementacija najčešće ovisi o dobroj volji, entuzijazmu i motivaciji nastavnika
- dječja prava se trebaju uklopiti kao sadržaj, ali i kao načelo poučavanja i ponašanja općenito

- učenje o dječjim pravima nije pamćenje suhoparnih činjenica iz Konvencije, već način ponašanja u svakodnevnom životu
- važno je pomoći djeci da razumiju sadržaj i ciljeve Konvencije i da ih povežu s vlastitim životom i stvarnošću koje ih okružuje, s određenim vrijednostima, odgovornostima i vještinama koje će svakodnevno primjenjivati
- kroz svakodnevicu činiti djeci razumljivim poštivanje dječjih i ljudskih prava

- Zaštita prava djece leži u rukama odraslih, zato je važno da oni razumiju tu činjenicu i da vlastitim modelom ponašanja utječu na djecu
- Škola u ovome ima tim veću ulogu ako su roditelji nedovoljno kompetentni
- Ako se rade deklarativne aktivnosti u učenju prava, ali se načela ne primjenjuju u svakodnevnom životu, izostat će i rezultati, jer nema treninga ponašanja

www.coe.int/children - stranica Vijeća Europe

- brošura i na hrvatskom jeziku
“Ja imam prava, ti imaš prava, on/a ima prava”
- jasna poruka o nedjeljivosti prava i odgovornosti
kroz sadržaj Konvencije o pravima djeteta

PRAVOBRANITELJ ZA DJECU

• Tijelo “sui generis” Sabora RH

Ujedinjeni narodi proglasili su 20. studenoga Međunarodnim danom djece i danom Konvencije UN-a o pravima djeteta. Toga se dana u cijelome svijetu promoviraju ideje i ciljevi Povelje Ujedinjenih naroda koje se odnose na dobrobit djece.

Ured pravobraniteljice za djecu pridružuje se obilježavanju Međunarodnog dana djeteta sa željom da svaki naš dan bude i Dan djeteta.

Konvencija UN-a o pravima djeteta

Na jeziku bliskom djeci

Članak 1. Svako odasi od 18 godina ima svo pravo.

Članak 2. Svako dijete ima svo pravo, bez obzira na to što je, gdje živi, čime se se rediđiti kane, kajne jezikan, prika, koje je vjere, je li dječak ili dječakica, iz koje kulture potječe, što je tolike teškoće u razvoju, je li bogata ili siromašna. Niti pravao jednom djetetu ne mogu se postupati napredno iz bilo kojeg razloga.

Članak 3. Svi odrasli trebaju postupati onako kako je najbolje za tobe. Kada odrasli donose odluke, trebaju misliti na to koje će njihove odluke utjecati na djecu.

Članak 4. Vlada ima odgovornost osigurati zaštita svojih prava. Neka pomoli drugoj državi da zaštiti svoja prava i stvari okoline u kojoj mlađi rast i razviti svoje potencijale.

Članak 5. Tvoja obitelj ima odgovornost pomoći ti da naučiš ostvariti svoja prava te osigurati njihovu zaštita.

Članak 6. Imati pravo na život.

Članak 7. Imati pravo na ime, a to treba biti dječje prezime od vlade. Imati pravo na nacionalnost (pripadnost državi).

Članak 8. Imati pravo na identitet - sličnost zapisi što jesi. Niti ti to ne mogu oduzeti.

Članak 9. Imati pravo živjeti sa svojim roditeljima/roditeljima, osim ako je to loše za tobe. Imati pravo živjeti u obitelji koja se brine za tobe.

Članak 10. Ako ne živi u svojoj zemlji kao tvoji roditelji, imati pravo biti zajedno sa svojim roditeljima.

Članak 11. Imati pravo na zaštita od zlostavljanja.

Članak 12. Imati pravo izraziti svoje mišljenje, a odrasli ga trebaju prihvatiti i uzeti ga u razmatranje.

Članak 13. Imati pravo srazmerno razvijati svoje i dječji svoje mišljenje u društvu, kroz pismo, crticu, slikanje ili na bilo koji drugi način koji nije štetan ili opasno za druge ljude.

Članak 14. Imati pravo izabrati vlastitu vjeronajpovoljniju i vjeronajpovoljniju. Nuditi ti to trebaju pomoći odrasli i osobe što je ispravnije, a što bolje, što je najbolje za tobe.

Članak 15. Imati pravo sam izabrati svoje prijatelje, pridružiti se grupi ili okupiti grupu, dok god to ne šteti drugima.

Članak 16. Imati pravo na privatnost.

Članak 17. Imati pravo u razgovor, iz razgovora, razgovora i drugih iznosa izabrati informacije koje su važne za tobe. Odrasli se trebaju pobrinuti da informacije koje daju nisu štetne i pomoći ti u pronalasku i razumijevanju informacija koje trebaju.

Članak 18. Imati pravo biti odgođen od strane svojih roditelja (ako je moguće).

Članak 19. Imati pravo biti zaštićen od nasilja, zlostavljanja i drugih postupaka, fizičkog i duševnog.

Članak 20. Imati pravo na posebnu skrb i pomoć ako ne može živjeti sa svojim roditeljima.

Članak 21. Imati pravo na skrb i zaštita ako si osvojen ili oduzet.

Članak 22. Imati pravo na posebnu zaštitu i pomoć ako si izbjeglica (ako si bio prisiljen napustiti svoj dom i živjeti u drugoj zemlji), kao i svo pravo iz ove Konvencije.

Članak 23. Ako imati neka teškoća u razvoju, imati pravo na posebnu obrazovanje i skrb, kao i svo pravo iz ove Konvencije, kako bi mogao živjeti punim životom.

Članak 24. Imati pravo na najbolje moguće zdravstveno skrb, ispravno prehranu, čisto i sigurno okruženje, informacije koje će ti pomoći da budeš zdrav i zdrav razum.

Članak 25. Ako živiš pod iznadaljnim okolnostima ili u nekoj drugoj situaciji daleko od doma, imati pravo da to da neko redovito posjećuje i vidi te. Imati pravo biti u svim odgojem i na svim drugim aktivnostima.

Članak 26. Imati pravo na pomoć od vlade ako si osvojen ili oduzet.

Članak 27. Imati pravo na hranu, odjeću, sigurno mjesto za život i zadovoljenje svojih osnovnih potreba. Ne smije ti biti nametnuto raditi većinu vremena ili druga teška posla.

Članak 28. Imati pravo na kvalitetno obrazovanje. Trebati biti oblikovan na poboljšanje života da najbolje shvatiš koji možeš postati.

Članak 29. Tvoja obrazovanja treba ti pomoći u korištenju i razvijanju vlastitih darova i sposobnosti. Bez ti također treba pomoći da naučiš živjeti u miru, slobodi i poštovanju drugih ljudi.

Članak 30. Imati pravo praktično svoje vlastite kulture, jezika i vjeronajpovoljniju - ili kako druga kaže izabrati. Najbolje i stvarno odgojem trebaju pomoći zaštiti tvoja prava.

Članak 31. Imati pravo na igru i odmor.

Članak 32. Imati pravo na zaštita od rada koji ti šteti te šteti za tvoje zdravlje i obrazovanje. Ako radiš, imati pravo biti na sigurnom i biti prihvaćen poslom.

Članak 33. Imati pravo na zaštita od zlostavljanja i zlostavljanja koje dolazi iz trgovine drogom.

Članak 34. Imati pravo biti zaštićen od seksualnog zlostavljanja.

Članak 35. Niti nemo pravo šteti te ili prodati.

Članak 36. Imati pravo na zaštita od bilo koje vrste zlostavljanja (zlostavljanja).

Članak 37. Niti nemo pravo kažnjavati te na slobodni ili štetan način.

Članak 38. Imati pravo na zaštita od rata i žrtve rata. Osim toga od 15 godina na svoje biti sudjelovati u ratu.

Članak 39. Imati pravo na pomoć ako si bio zlostavljan, zlostavljan ili je niti bilo koje postupke u buduć.

Članak 40. Imati pravo na pravnu pomoć i pravno postupanje u pravosudnom sustavu koji poštuje tvoja prava.

Članak 41. Ako zakoni tvoje zemlje koje štite tvoja prava mogu biti i svoj Konvenciji, ti se zakoni trebaju pridržavati.

Članak 42. Imati pravo zvati svoju pravu pomoć. Odrasli trebaju zvati za svo pravo pomoći i biti da osigurati za njih.

Članak 43. do 54. Bili dječak ili dječakica kako bi vidi da međunarodna organizacija poput UNICEF-a radi kako bi osigurati zaštita djece kroz cijelo pravo.

Source: The Child Rights Information Network "Child-friendly summary of the Convention on the Rights of the Child". Prepared: Ivana Rontković

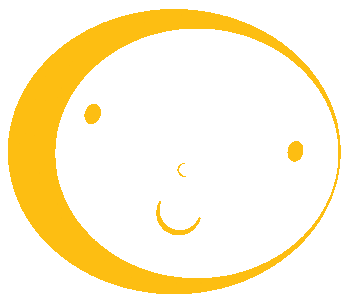
Ured pravobraniteljice za djecu, A. Hebranga 4/1, 10000 Zagreb
telefon 4829 889, 4821 378; faks 4821 377; e-mail: info@djeca.hr web: www.djeca.hr

Pravobraniteljica za djecu
podnosi redovito godišnje izvješće
Hrvatskom saboru.
Izvješće je dokument dostupan javnosti.

www.dijete.hr

Zakon o pravobranitelju za djecu (lipanj, 2003.)

 Republika Hrvatska
Pravobranitelj za djecu

Čl.2.

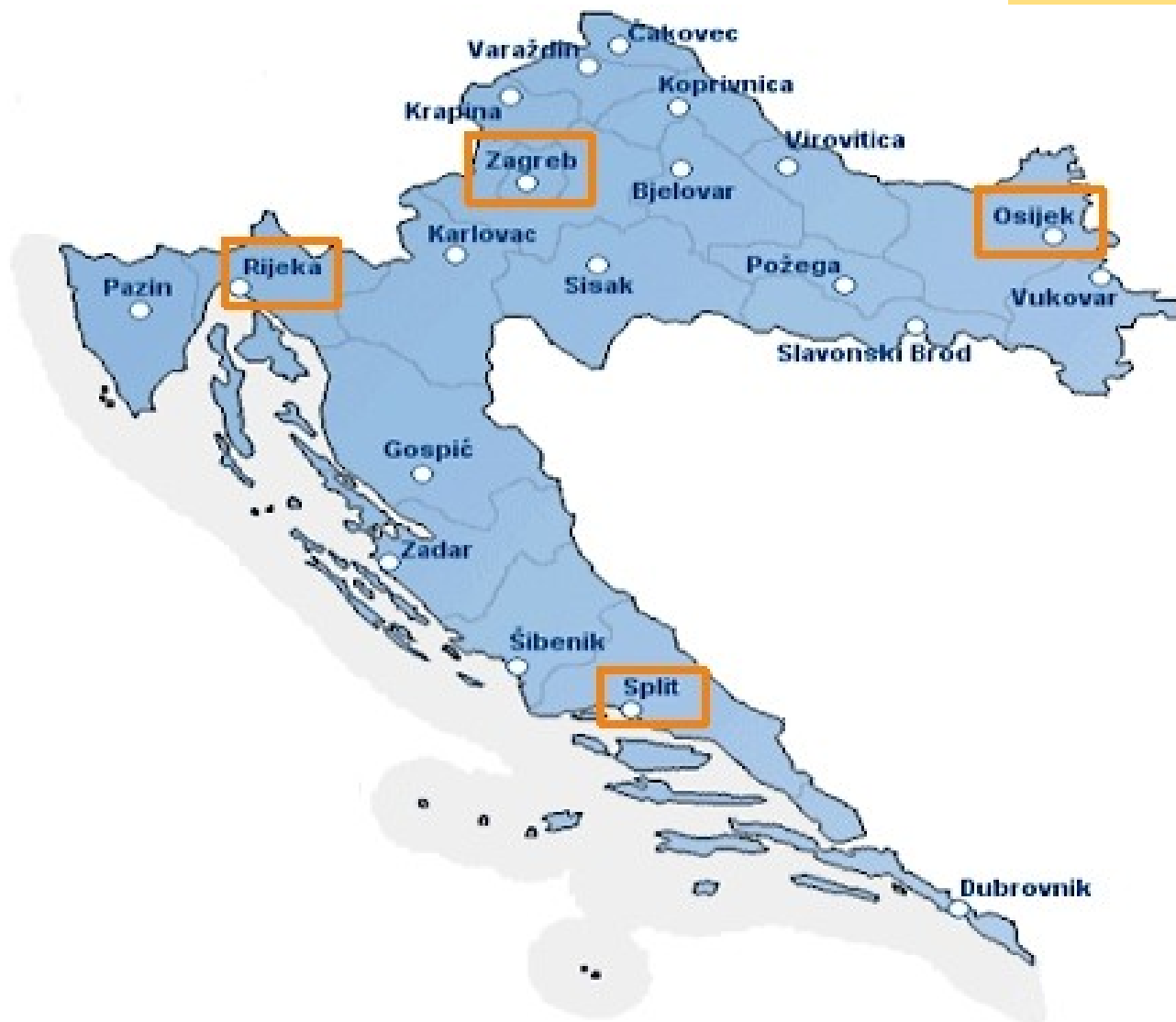
Pravobranitelj za djecu
štiti, prati i promiče
prava i interese djece
na temelju Ustava Republike Hrvatske,
međunarodnih ugovora i zakona

Model koji je izabrala Republika Hrvatska

**samostalni nezavisni ured
sa zakonodavnim okvirom**

Sličan model imaju:

Austrija
Belgija
Island
Norveška
Švedska

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU

Teslina 10,
10000 Zagreb
Telefon: + 385 (0)1 4929 669
Faks: + 385 (0)1 4921 277

Ured Osijek

Šetalište Petra Preradovića 7
31000 Osijek
Telefon: + 385 (0)31 213 098
Faks: + 385 (0)31 213 098

Ured Rijeka

Trpimirova 2
51000 Rijeka
Telefon: + 385 (0)51 311 121
Faks: + 385 (0)51 311 121

Ured Split

Braće Kaliterne 10
21000 Split
Telefon: + 385 (0)21 490 022, kućni 125, 126
Faks: + 385 (0)21 488 462

Zašto pravobranitelj za djecu?

Djeca su **često *diskriminirani* članovi društva**
zato jer :

nemaju

- ☹ biračko pravo (grupa koja ne glasa)
- ☹ fizičku snagu i poslovnu sposobnost

imaju

- ☹ svoja razvojna ograničenja, ovisna su o odraslima
- ☹ često ograničen pristup informacijama

Temeljni cilj odvojenog neovisnog ureda
pravobranitelja za djecu je:

učiniti dječja prava vidljivijima

i

**promovirati najviše društvene i
političke prioritete za djecu**

Ured pravobraniteljice za djecu nije:

- odvjetnički ured
- Centar za socijalnu skrb
- ustanova za dijagnostiku/forenziku
- tijelo izvršne vlasti (ministarstva, uredi državne uprave) u kojem se donosi odluka
- mjesto razrješavanja sporova (imovinskih, partnerskih, roditeljskih i sl.)

Jest:

- posrednik djece prema svijetu odraslih
- glasnogovornik djece
- korektiv vlasti u odnosu na djecu i njihova prava
- promatrač rada tijela uprave
- čuvar djetetovih prava
- mjesto promicanja prava djece

Razine djelovanja
Pravobranitelja
za djecu

Ured pravobraniteljice za djecu

provodi niz aktivnosti iz svog djelokruga na području promicanja i zaštite prava djece

- * organizacija stručnih rasprava;
- * davanje prijedloga i preporuka za poduzimanje mjera;
- * sudjelovanje u javnim aktivnostima, u postupcima izrade prijedloga propisa ili njihove izmjene;
- * obilasci djece;
- * susreti i druženja s djecom;
- * izlaganja i sudjelovanja;
- * međunarodna suradnja
- * postupanje po pojedinačnim prijavama

PRIJAVE POJEDINAČNIH POVREDA PRAVA

- svakodnevno putem telefona, pismenim putem (pošta, e-mail)
- traži se pravni savjet, informacija, uputa ili podrška
- ukazivanje na područja kršenja dječjih prava

Izvješća govore - zabrinjava broj djece koja su *uskraćena u svojim pravima* zbog

NEFUNKCIONIRANJA
ili
NEDOVOLJNOG FUNKCIONIRANJA
sustava njihove zaštite

KOJI SU TO SUSTAVI?

- Zdravstvo
- Odgoj i obrazovanje
- Socijalna skrb
- Pravosuđe
- Drugi (kultura, promet, zaštita okoliša i prostornog uređenja...)

Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Ministry of the Sea, Transport and Infrastructure

Ministarstvo pravosuđa
suradnjom do uspjeha

Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

ABCDEFG

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

Vrste pojedinačnih prava	Broj predmeta u radu iz prethodnih godina	Broj predmeta otvorenih u 2012.	Broj djece 2012.
Osobna prava-ukupno	432	753	1162
Prava djece kao članova društvene zajednice	5	11	14
Obrazovna prava	122	161	182
Zdravstvena prava	25	28	30
Socijalna prava	19	42	69
Ekonomska prava	60	93	174
Kulturna prava	3	19	23
Pravosudno-zaštitna prava	24	61	72
Sigurnost i zaštita djece	9	13	31
Diskriminacija	2	16	29
Nenadležnost	1	26	32
Ostala prava	3	5	7
UKUPNO	705	1228	1825

Obrazovna prava

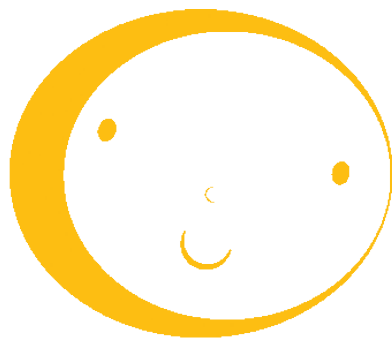
- **Ured pravobraniteljice za djecu u 2012. godini zaprimio 161 novih pojedinačnih prijava povrede prava djece u području odgoja i obrazovanja, obuhvaćeno 182 djece**
- **U ukupnom broju novih prijava (1228) to je oko 13 %**
- **Najviše prijava odnosilo se na sustav osnovnog obrazovanja**

Sadržaj i vrst prijava:

- Dostupnost odgoja i obrazovanja
- Sigurnosni, prostorni i organizacijski uvjeti
- Kadrovski uvjeti te program i sadržaj
- Prava djece u kriznim situacijama
- Odnos roditelja i djelatnika
- Suradnja škole s drugim službama
- Primjereno školovanje djece s TUR

 Republika Hrvatska
Pravobranitelj za djecu

info@djete.hr

www.djete.hr